

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kerta kuukaudessa Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

Eetu Salin, toimittaja

Avustajia: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Siro'ta y. m.

Published every Month, by Finnish Soc. Pub. Co., Fitchburg, Mass.

6:des vuosik.

TAMMIKUU

No. 1 — 1912

Kuinka miljardeja tuhlataan turhaan sekä Yhdysvalloissa että muualla

Meidän aikamme suurin rikos on sota. Sen seurauksesta kauhistuttava veren vuodatus, yhä sietämättömimmiksi käyvät kustannukset, alituinen vihan, raakuuden ja kostonhimon kylvö myrkyttävät turmiollisuudellaan meidän aikamme elämän. Nuoren vuosisatamme suurimpana tehtävänä, sen tärkeimpänä tarkoituksena täytyy sentähden olla sodan molokin hävittäminen maanpäältä.

Huolimatta satojentuhansien vuosien iästään, huolimatta keuhutusta kulttuuristaan, osoittautuu ihminen yhä vieläkin alhaisimmaksi, ilkeimmäksi ja raaimmaksi kaikista raatelevaisista eläimistä.

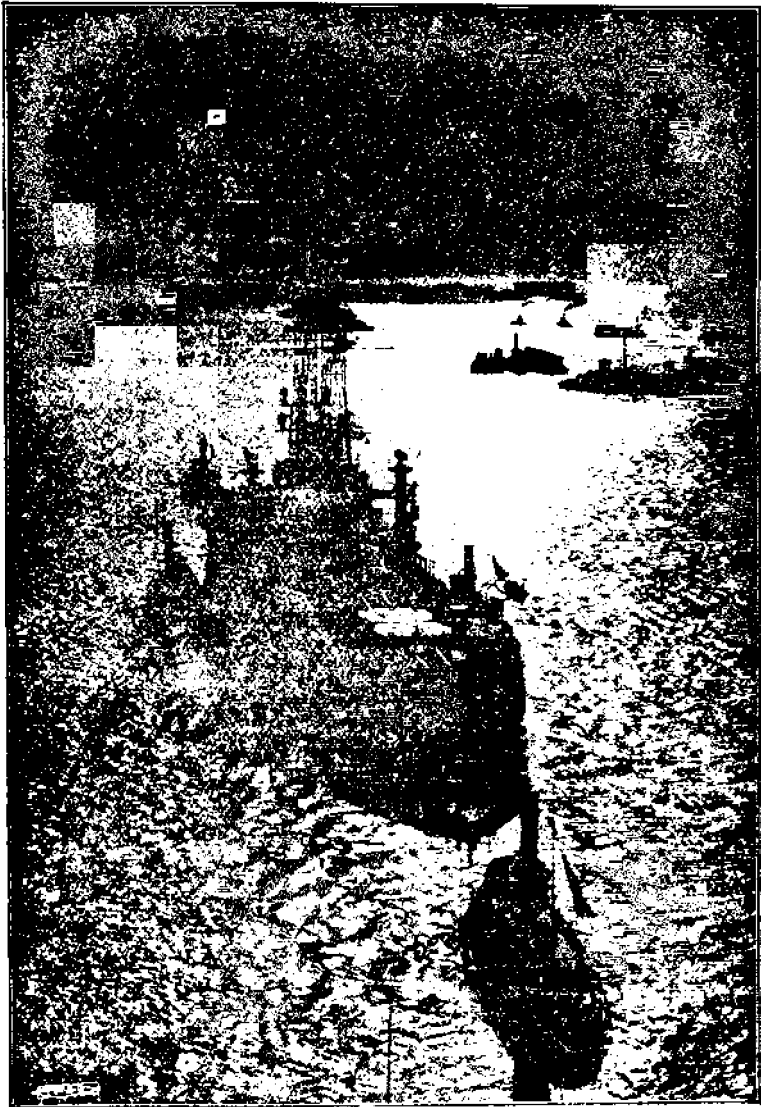
Varsinaisessa eläinkunnassa on useita lajeja kuten hirvet, mehiläiset ja linnut, jotka eivät aino-

astaan elä sovussa keskenään, vaan vieläpä avustavatkin toisiansa molemmin puolisilla palveluksilla ja yhteistyöllä.

Ulkokultaisesti kumartaa se uskonnon opettaja päätänsä, joka edelleen saarnaa sotaa, verenvuodatusta ja raakuutta.

Ihminen, tuo verenhimoisin kaikista eläimistä on sortanut heikompiä aina kaikkina aikoina. Olisipa hän samassa määrässä uhrannut voimiansa, kykyjänsä ja varojansa henkisen edistyksen ja taloudellisen hyvinvoinnin hyväksi kuin kauhistuttavan sodan ja sotaisten valmistusten hyväksi on uhrattu, niin jo kauvan sitten olisi maan päällä vallinnut todellinen kulttuuri.

Joskin vähemmän julmalta, vähemmän tärkeältä ja vahingolliselta näyttävää kuin itse varsinais-

Yhdysvaltain taistelulaiva Florida

nen sodanjulmuus ja hirmut, niin ei silti vähemmän kauhua ja hämmästyystä herättävää, ei silti vähemmän huomion arvoista ole nykyajan sotaisten valmistusten hirvittävän suuret kansoja rasittavat kustannukset.

Tuhansia ja taas tuhansia miljooneja uhrataan vuosittain jokaisen sivistyskansan puolesta sotaisten varustusten ylläpitämiseksi, niiden edelleen lisäämiseksi. Ja minkätähden? Siksi vain, etteivät ihmiset tahdo lakata taistelusta toisiansa vastaan, siksi että jokainen valtio pelkää hyökkäystä toisen taholta.

Saadakseen jonkunlaisen käsitksen siitä, kuinka suuria uhrauksia tehdään tuon hirvittävän sodan jumalan — molokin — alttarille, tarvitsee vain esittää seuraavia numeroita:

Yksistään vuonna 1910 nousi Yhdysvaltain merivarustuksien kustannukset tuohon huikkaan summaan, 123 miljoonaan dollariin. Samana vuotena kulutettiin maa-armeijan ylläpitoon 155 miljoonaa dollaria. Ei vähemmän kuin 2 miljaardia ja 300 miljoonaa dollaria ovat Yhdysvallat uhranneet viimeisenä kymmenenä vuotena armeijansa ja laivastonsa hyväksi. Rauhan aikakin maksavat kaikkien maiden meri- ja maasotalaitosten kustannukset tuon uskottomalta kuuluvan summan kaksi miljaardia dollaria vuodessa.

Englannin amiraaliteetin äskettäin tekemien laskujen mukaan nousivat eri suurvaltojen merivarustelujen kustannukset viimeisenä kymmenenä vuotena seuraaviin määriin Suomen rahaksi laskettuna:

	Kokonaismenot not mk.	Uusin laivoihin hin mk.
Englanti	8,709,000,000	2,949,375,000
Saksa	3,688,475,000	1,755,050,000
Ranska	3,303,475,000	1,182,150,000
Venäjä	2,783,650,000	821,400,000
Italia	1,505,725,000	413,750,000
Itävalta	770,350,000	365,825,000
Yhdysvallat	5,753,400,000	1,835,250,000
Japani	1,442,525,000	380,775,000
Summa	27,956,600,000	9,703,575,000

Seuraavassa taulussa tehdään selvää eri suurvaltojen merirahamääristä vuosina 1902 ja 1911 sekä vuoden varustelulisäyksestä prosentteina verrattuna varustelukustannuksiin 10 vuotta takaperin:

	V. 1902 mk.	V. 1911 mk.	Lisäys %:ssa
Englanti	775,075,000	1,109,800,000	43
Saksa	251,125,000	550,800,000	119
Ranska	304,625,000	417,625,000	37
Venäjä	261,150,000	381,750,000	27
Italia	121,000,000	209,500,000	73
Itävalta	48,875,000	129,300,000	163
Yhdysvallat	405,100,000	664,625,000	64
Japani	52,625,000	220,075,000	137
Yhteensä	2,219,575,000	3,683,475,000	663

Eivätkö todellakin ole huikeita nuo summat? Sietääpä ajatella niiden johdosta, mitä kaikkia veroja onkaan pitänyt laskea työtekevien luokkien niskoille, jotta summa tulisi täyteen.

Kuinka monesta hyödyllisestä tarkoituksesta onkaan täytyntä evätä valtioiden varoja tyydyttääksään tuon yhä rajattomammaksi paisuvan sotavarustushullutuksen vaatimuksia.

Mutta palataksemme jälleen Yhdysvaltain sotakustannuksiin, on meidän huomautettava, että yksistään niillä eläkkeillä, joita suoritetaan yhden ainoan sodan "sankareille", raajarikoille y. m. voitaisi pian kuitata kaikki Yhdysvaltain sekä sen eri valtioiden valtiovelat. Niillä hyötyä tuottamattomiin tarkoituksiin uhratuilla miljardeilla, joita sotalaitos nielee, voitaisi rakentaa kymmeniätuhansia asuntoja työläisille, niillä voitaisi levittää arvaamaton määrä valistusta ja hyvinvointia. Jos niillä olisi perattu maata, kuitattu soita, laitettu vesijohtoja lännen viljavainioiden kastelemiseksi, niin olisi monta miljoonaa ihmistä saanut työtä ja toimeentulon mahdollisuuksia. Aavistaman määrä olisi voitu viedä eteenpäin inhimillistä kehitystä niillä miljoonilla, jotka nyt käytetään yhtä mielettömästi kuin ruuti harakkojen ampumiseen. Mitä jättiläistöitä olisikaan voitu suorittaa sitä paitsi se terve ja työkyntöinen inhimillinen voima, joka nyt lojuu tuottamattoman armeijan ja laivaston palveluksessa valmistelemassa, odottamassa ja harjoittelemassa itseään suurten ihmisteurastusten varalta.

Jokaisen kansalaisen, jokaisen sanomalehden pyhä velvollisuus siis on nousta vastustamaan tuota sotilashullutusta. Sodat ovat tarpeettomia. Eihän enään uhkaa sivistyskansoja vaara alhaisella kehitystasolla olevien villien taholta. Ne ajat ovat jo ohitse kun ajattelevain ihmisten pieni vähemmistö seisoi suurten raakalaislaumain vastassa ja tuli tuon tuostakin lyödyksi päälle hyökkäävien ryöstäjain ylivoimalta.

Siihen aikaan voitiin kyllä ymmärtää, puolustaa, välttämättömänäkin pitää sotaisia varusteluja, hätäpuolustuksen varalta.

Mutta tänäpäivänä ovat sotavarustelut sitävastoin vain epäluuloa ylläpitämässä eri sivistyskansain välillä. Ne ovat häden syyinä, eikä sen poistajana.

Kaikki inhimilliset voimat, kaikki kulttuurin välikappaleet ovat siis käytettävät militarismin vastustamiseksi.

Kansainvälinen sosialidemokraattinen puolue onkin ottanut tämän asianajamisen yhdeksi tärkeimmistä tehtävistään. Sen lausunnot jo painavatkin paljon sotaisen mielen hillitsemiseksi. Mutta yhä voimakkaammin on teroitettava joukkojen mieliin tämän kysymyksen tärkeyttä. Siinä mielessä julkaisemme tässä lopuksi ne ponsilauseimat, jotka Köpenhaminan kansainvälinen sosialistikongressi syysk. 2 p. 1910 ja toinen kansainvälinen sosialististen naisten kokous Köpenhaminassa elok. 26—27 p:nä 1910 ovat maailman rauhan turvaamiseksi antaneet. Edellinen niistä kuuluu:

"Kongressi toteaa, että viimeisten vuosien kuluessa sotavarus-

tukset ovat hirvittävässä määräs-
sä laajentuneet huolimatta rau-
hankongresseista ja hallitusten
rauhanvakuutteluista. Varsinkin
kilpailu merivarustusten alalla,
jossa uusin muoto on dread-
noughtien rakentaminen, merkit-
see ei ainoastaan yleisten varo-
jen mieleföntä tuhlausta tuotta-
mattomiin tarkoituksiin ja sen
seurauksena sosialipoliittisin ja
työväestön tilan parantamiseen
tarvittavien varojen puutetta ja

uhkaavaan kehitykseen, vahvistaa
kongressi aikaisempien kongres-
sien, varsinkin Stuttgartin kong-
ressin päätökset ja uudistaa:

Kaikkien maiden työläisillä ei
ole mitään riitaisuuksia tahi epä-
sopua, jotka voisivat antaa aihet-
ta sotaan. Sodat ovat nykyisin
seurauksena kapitalismista, erit-
täinkin kapitalististen valtioiden
maailmanmarkkinoilla käymästä
äärimmäisestä kilpataistelusta, se-
kä militarismista, joka on sisäi-

Kaikkein suurin sotakenraali — kuolema

käyttämättä jättämistä, vaan se
uhkaa myös imeä kaikki kansat
aineellisesti kuiviin sietämättö-
millä välittömillä veroilla, ja
kaikkia valtioita rahallisella peri-
kadolla. Samalla järkytettiin vas-
ta aivan nykyisin näiden varus-
telujen kautta maailman rauhaa,
kuten yhä edelleenkin tulee ta-
pahtumaan. Katsoen tähän ihmis-
kunnan sivistystä, kansojen hy-
vinvointia ja joukkojen elämää

sen porvarillisen luokkaherruu-
den ja työläisluokan taloudellisen
ja valtiollisen polkemisen pää-
väline. Ne lakkaavat täydelli-
sesti vasta silloin, kun kapitalisti-
nen talousjärjestelmä on kumot-
tu. Työväenluokalle, joka kantaa
sotien päärasituksen ja jota so-
dan seuraukset kipeimmin koske-
vat, on mitä tärkeintä, että sota
tulee poistetuksi. Kaikkien mai-
den järjestynyt sosialistinen köy-

hällistö on sen vuoksi maailmanrauhan ainoa luotettava turva. Senvuoksi toistaa kongressi kehoituksen kaikkien maiden työväenpuolueille harjoittamaan innolla valistustyötä sotien syistä köyhälistön ja ennen kaikkea kasvavan nuorison keskuudessa, sekä kasvattamaan näitä kansain veljestyksen hengessä.

Samalla kun kongressi uudistaa usein toistetun, parlamenttien

kaikkea sopimuksen tekoon, jonka kautta merivarustuksia rajoitetaan ja kaappausoikeus lakkautetaan;

c) vaatimusta, että salainen diplomaatia poistetaan ja kaikki hallitusten väliset nykyiset ja tulevat sopimukset ja päätökset julkaistaan;

d) toimintaa kaikkien kansojen itsemääräämisoikeuden hyväksi ja niiden puolustamista varten

Voittajain riemukulku

edustajille lausutun velvoituksen taistella kaikin keinoin varustuksia vastaan sekä kieltää niihin varat, odottaa se näiltä edustajilta:

a) alituista sen vaatimuksen toistamista, että kansainvälisen sovinto-oikeuden pakollisesti on ratkaistava kaikissa valtioiden välisissä riitatapauksissa;

b) yhä uudistettuja esityksiä, jotka tähtäävät yleiseen aseiden riisumiseen, lähinnä ja ennen

sotilaallisia hyökkäyksiä ja väkivaltaista sortamista vastaan.

Kansainvälinen sosialistinen toimisto tulee aineksilla tukemaan kaikkia sosialistisia edustuslaitoksia taistelussa militarismia vastaan ja tarpeen vaatiessa vaikuttamaan niiden yhteisen esiintymisen hyväksi. Sotaisten selkkausten varalta uudistaa kongressi Stuttgartin kongressin päätöksen, joka kuuluu:

”Jos sota uhkaa, niin ovat työ-
tätekevät luokat ja niiden parla-
menttiedustus kysymyksessä ole-
vissa maissa velvolliset kansain-
välisen toimiston yhdistävän, toi-
minnan tukemina *ponnistamaan
kaikkensa estääkseen heistä te-
hokkaimmilta näyttävien keino-
jen käyttämisellä sodan uhkan,*
mitkä keinot luonnollisesti muut-
tavat luokkataistelun kärjistymi-
sen ja yleisen valtiollisen ase-
man kärjistymisen mukaan.

Jos sota siitä huolimatta puh-

lisiin toimenpiteisiin, jotta kysy-
myksessä olevien maiden työ-
väenpuolueiden välillä aikaan-
saadaan sopimus yhteisestä me-
nettelystä sodan torjumiseksi.”

Ja jälkimäinen:

”Toinen kansainvälinen sosia-
lististen naisten kongressi Köpen-
haminassa asettuu taistelussa so-
taa vastaan Pariisin, Lontoon ja
Stuttgartin kansainvälisten sosia-
lististen kongressien päätösten
pohjalle. Se näkee sotien syy-
n kapitalistisen tuotantotavan ai-

Kuinka miljoonia tuhlataan

keaisi, on velvollisuus toimia sen
nopean lopettamisen hyväksi ja
kaikin keinoin pyrkiä siihen, että
sodan aiheuttama taloudellinen
ja valtiollinen pula käytetään
kansan nostattamiseksi ja sen
kautta kapitalistisen luokkaher-
ruuden poistamisen jouduttami-
seksi.”

Näiden toimenpiteiden toteut-
tamiseksi velvoittaa kongressi
toimiston uhkaavan sodanvaaran
sattuessa heti ryhtymään tarpeel-

heuttamissa yhteiskunnallisissa
vastakohtissa ja odottaa sen
vuoksi rauhan turvaamista ai-
noastaan köyhälistön tarmokkaal-
ta, päämääränsä tuntevalta toi-
minnalta ja sosialismin voitolta.

Rauhan turvaamiseksi työsken-
teleminen Stuttgartin kansainvä-
lisen sosialistisen kongressin pää-
tösten hengessä on naistoverien
erikoisena velvollisuutena. Tätä
tarkotusta varten on meidän edis-
teittävä naispuolisen köyhälistön

valistamista sodan syiden ja niiden perusteen — kapitalistisen järjestyksen — samoin kuin sosialismin päämäärien suhteen, ja sen vuoksi lujitettava koko työväenluokassa sen tietoisuutta siitä voimasta, jonka se tehtävänsä nojalla nykyisessä yhteiskunnassa määrättyissä oloissa voi ja jonka sen täytyy panna vaakaan rauhan turvaamiseksi. Tätä tarkotusta varten on naisten myöskin kasvattamalla lapsensa sosialisteiksi pidettävä huolta siitä,

että taisteleva köyhälistö, tämä rauhan armeija, tulee yhä suuremmaksi ja monilukuisemmaksi.”

Tämän kirjoitelman oheen liitettyt kuvat valaisevat sattuvasti sodan seurauksia.

Herätköön puolueessamme syvempi innostus kuin tähän asti tämän kapitalismin vahvimman turvan, julmimman ilmiön ja sosialismin vaarallisimman vastustusmahdin tuhoamiseksi!

Eetu Salin.

Vuosien vaihteessa

Kirj. Kaarlo Lindewall.

1911

*Ajankellon ääni
päällä mun pääni
raskaasti lyöntiään lyö.
Tullut on elämäni viimeinen yö.
Vanhana, vavisten hautaani kuljen.
Elonportin ainiaaksi taakseni suljen.
— Harvoin silmä kuolevaisen riemusta kastuu.
Harvoin hymyy se, joka kuolohon astuu.
— Seisahdun mä hetkeksi tuonen uksen eessä.
Taakseni katson, ja silmäni on seessä.
— Nään minä kansan, mi työhönsä ryhtyy.
Nään miten nuoriso lipun alla yhtyy.
Lipussa on kirjoitus: "Köyhille voitto." —
"Kansoille sarastakoon uuden aamun koitto."*

*Riemuin mä tietäni kuolohon kuljen,
hymysuin elon uksen taakseni suljen.
Tiedän mä: — Laiho kasvaa kansani työstä.
Aurinko nousee vuosisatain yöstä.*

1912.

*Laps' olen uudenvuoden, ensi aamuruskon.
Nuorena mä uskallan ja nuorena mä uskon,*